

Sygn. akt VIII U 2284/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del Magdalena Kimel
Protokolant:	Korneliusz Jakimowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2016 r. w Gliwicach

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu;

przy udziale zainteresowanego M. H. (H.)

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 października 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż S. K. jako pracownik u płatnika składek M. H. (H.) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 21 kwietnia 2015 roku,

(-) SSR del. M. K.

Sygn. akt VIII U 2284/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 02.10.2015 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art. 83 ust. 1, art. 38, oraz art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 121) stwierdził, że S. K. jako pracownik u płatnika składek M. H. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 21 kwietnia 2015 r.

W uzasadnieniu ZUS zakwestionował ważność umowy o pracę pomiędzy S. K. a M. H., a to ze względu na ustalone przez organ okoliczności, jak brak fizycznych dowodów świadczenia przez ubezpieczoną pracy. ZUS stwierdził, że płatnik składek oraz ubezpieczona nie przedstawili dokumentów, projektów sporządzonych przez S. K. jako kreślarz. Płatnik składek nie przedstawił dokumentacji finansowo księgowej firmy potwierdzającej obroty firmy, które pozwoliłyby ustalić czy płatnika składek stać na utworzenie dodatkowego stanowiska pracy i zatrudnienie pracownika.

Ponadto ZUS wskazał, że przed zatrudnieniem S. K. prace tę wykonywał inny pracownik. Obecnie pracę tę wykonuje ten sam pracownik co pozwala przyjąć, że utworzenie dodatkowego stanowiska pracy nie było konieczne.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła S. K. domagając się, jej uchylenia i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy. Uzasadniając swoje stanowisko, odwołująca podniosła, że była pracownikiem (...) H. M. H., wykonywała pracę w siedzibie firmy w B. na stanowisku sprzedawca- kreślarz. Fakt wykonywania przez nią pracy potwierdzają dowody takie jak: oferty sprzedaży domów jednorodzinnych, analiza rynku nieruchomości, ulotki reklamowe dotyczące sprzedaży domów, oświadczenie Ł. P. o zapoznaniu się z ofertą przedstawioną przez stronę, wydruk z prywatnego konta internetowego strony dotyczące zamieszczenia przez nią ogłoszenia sprzedaży na portalu internetowym. Odwołująca podniosła, że umowa o pracę nie była pozorna.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc że do zatrudnienia ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę na okres próbny doszło w 7 miesiącu ciąży, a do zawarcia umowy o pracę na czas określony w okresie urlopu macierzyńskiego. W toku postępowania nie przedłożono dowodów rzeczywistego wykonywania przez ubezpieczoną pracy. Z przedłożonych dokumentów wynika, że odwołująca składała oferty sprzedażowe domków za pośrednictwem swoich prywatnych kont internetowych. Brak dowodów na to by oferowanie sprzedaży odbywało się za pośrednictwem kont internetowych firmy. Zdaniem organu rentowego świadczy to o tym, że o ile dochodziło do składania ofert sprzedażowych przez ubezpieczoną, to odbywało się to na podstawie innych stosunków a nie na podstawie stosunku pracy. ZUS podniósł, że do zawarcia umowy o pracę doszło 1,5 miesiąca przed urodzeniem dziecka a do zawarcia umowy na czas określony w okresie urlopu macierzyński, co oznaczało że w okresie trwania umowy okresowej, pracownik nie będzie mógł świadczyć pracy. Ponadto ZUS wywodził, że analiza zestawienia przychodów i kosztów zainteresowanego M. H. za okres od kwietnia do września 2015 r wskazuje, że kondycja firmy płatnika nie pozwala na zatrudnienie odwołującej, albowiem koszty były wyższe od przychodu i firma miała stratę w wysokości 63.718,81 zł. Ponadto odwołująca zatrudniona była wcześniej u innego pracodawcy (...) Sp zo.o. spółka komandytowa w J. i przebywała u tego pracodawcy w okresie ciąży na długotrwałym zwolnieniu lekarskim od 13 stycznia 2015 r do 16 kwietnia 2015 r. Powyższe okoliczności, zdaniem organu rentowego wskazują, że zawarcie umowy o pracę było pozorne. Z ostrożności ZUS podniósł, że przedmiotowa umowa o pracę z uwagi na okoliczności jej zawarcia i okoliczności związane ze świadczeniem pracy powinna być uznana za nieważną na podstawie art. 58§2 kc w zw z art. 300 kp, tj ze względu na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. H. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) H. M. P. działalności firmy są usługi projektowe w zakresie architektury oraz usługi budowlane. /dowód: zeznania zainteresowanego k 54/

Pierwsze rozmowy na temat zatrudnienia z S. K. M. H. prowadził już w marcu 2015 r. Odwołująca została mu polecona przez Prezesa Firmy (...) spółki z.o., spółki komandytowej w J., w której zainteresowany zaopatruje się w materiały budowlane. /dowód: zeznania zainteresowanego k 55/ .

S. K. poszukiwała pracy ponieważ Prezesem Spółki (...) w której pracowała był jej wuj i ZUS zakwestionował umowę o pracę, która łączyła ją ze spółką. Znajdowała się w trudnej sytuacji materialnej i musiała podjąć pracę. /dowód: zeznania odwołującej k 55/.

W dniu 21 kwietnia 2015 r, M. H. zawarł z S. K. umowę o pracę na okres próbny na stanowisku kreślarz sprzedawca z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 1.750 zł. Zainteresowany zdecydował się na zatrudnienie ubezpieczonej, gdyż spełniała jego oczekiwania, potrafiła obsługiwać program projektowy (...), posiadała prawo jazdy, została mu polecona, dobrze czuła się w ciąży. Poszukiwał pracownika, który pomoże mu w pracach biurowych i będzie potrafił obsługiwać program architektoniczny. /dowód: zeznania zainteresowanego k 55/

Do obowiązków odwołującej należały prace biurowe, odbierała korespondencję, czasami wyjeżdżała na spotkania z klientami w teren, celem dokonania sprzedaży, zareklamowania inwestycji będącej w ofercie zainteresowanego. Odwiedzała biura nieruchomości celem przedstawienia oferty. S. K. wykańczała projekty sporządzone przez M.

H., tj. wymiarowała projekt, aranżowała go, opisywała rysunki. W okresie zatrudnienia odwołująca brała udział między innymi w tworzeniu projektu budowlanego budynku mieszkalnego z garażem dwustanowiskowym dla inwestora G. i T. K., zwymiarowała ten projekt, zajęła się częścią graficzną rysunku, aranżowała ustawienie mebli, przygotowywała tabele zawierające opisy poszczególnych pomieszczeń. B. R. zajmował się opisami dotyczącymi technologii robót. /dowód: zeznania świadka B. R. k 83, zeznania zainteresowanego k 54, zeznania odwołującej k 56/

Odwołująca brała udział także w opracowaniu projektu domu w P., S. K. zwymiarowała ten projekt, liczyła powierzchnie. /dowód: zeznania zainteresowanego k 54/

S. K. udzielała w formie elektronicznej odpowiedzi na zapytania klientów dotyczące oferty zainteresowanego./dowód: zeznania odwołującej k 56/

Odwołująca posiada certyfikat obsługi programu (...). Ukończyła Zespół Szkół Budowlano- (...) w T. i uzyskała tytuł technika budownictwa. /dowód: zeznania odwołującej k 56, dokumentacja w aktach rentowych/

Odwołująca pracowała w ustalonych godzinach od 08.00 do 16.00 w biurze zlokalizowanym w B. przy ul. (...). /dowód: zeznania zainteresowanego k 54, zeznania odwołującej k 56/

Pracę S. K. nadzorował zainteresowany, wydawał jej polecenia dotyczące tego jakie rysunki ma przygotować, poprawiał rysunki przez nią przygotowane, sprawdzał czy poprawnie zaaranżowała w projekcie meble, czy opisy są prawidłowe. /dowód: zeznania świadka B. R. k 83, zeznania odwołującej k 56/

M. H. nie zatrudnił w miejsce ubezpieczonej innego pracownika, ponieważ ma nadzieję, że po zakończeniu urlopu macierzyńskiego S. K. wróci do pracy.

Firma zainteresowanego w okresie od kwietnia 2015 r do września 2015 r uzyskała przychód w wysokości 564.703,37 zł. Wydatki wyniosły 628.442,18 zł. /dowód: zestawienie przychodów i wydatków k 4/

S. K. przed zatrudnieniem u zainteresowanego pracowała w spółce (...) spółce z.o., spółce komandytowej w J., na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży, z wynagrodzeniem 1.680 zł. W okresie od dnia 13.01.2015 r do dnia 16.04.2015 r odwołująca przebywała na zwolnieniu lekarskim. ZUS wydał decyzje odmawiającą prawa do zasiłku chorobowego. /dowód: akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...) spółce z.o., spółce komandytowej w J. z dnia 09.03.2016r k 22/

W 2015 roku zainteresowany zatrudnił razem z S. K. 3 pracowników: B. R., zatrudnionego na stanowisku specjalisty ds. marketingu i D. D. pracownika administracyjno biurowego, która w okresie zatrudnienia odwołującej przebywała na urlopie macierzyńskim. /dowód: zeznania zainteresowanego k 54/

W dniu (...) r S. K. urodziła dziecko.

W dniu 30 czerwca 2015 r odwołująca zawarła z zainteresowanym umowę o prace na czas określony do dnia 20 lipca 2016 r. /dowód: akta osobowe odwołującej w aktach organu rentowego/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej powołane dowody.

Sąd dał w całości wiarę zeznaniom świadka B. R., zeznaniom odwołującej, zainteresowanego, gdyż były spójne i wzajemnie się uzupełniały. Świadek i zainteresowany potwierdzili fakt rzeczywistego świadczenia pracy przez odwołującą. Odwołująca precyzyjnie opisała czynności które wykonywała, jej udział w opracowaniu projektów. Fakt rzeczywistego świadczenia przez nią pracy potwierdzają także dokumenty takie jak wydruki z korespondencji elektronicznej, z których wynika, że składała oferty klientom zainteresowanego, dokumentacja architektoniczna z której wynika, iż projekty opracowywane były przy udziale odwołującej. Czynności przez nią wykonywane odpowiadają wykształceniu odwołującej.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu ginekologii i położnictwa zawnioskowanego na okoliczność ustalenia czy zainteresowana była zdolna do pracy w okresie od 21 kwietnia 2015

r, gdyż zawnioskowany dowód zmierzał do przedłużenia postępowania. Z dokumentacji medycznej wynika, że w kwietniu 2015 r lekaż ginekolog położnik B. T. prowadzący ciążę odwoływającej, stwierdził że stan zdrowia odwoływającej jest dobry, bez dolegliwości, nie wystawił zwolnienia lekarskiego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1 i art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 121), zwanej dalej Ustawą, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Obowiązkowym ubezpieczeniom pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania (art. 13).

Art. 8 pkt 1 ustawy stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy. Jak stanowi art. 22 § 1 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech charakterystycznych dla stosunku pracy należy: obowiązek osobistego wykonywania pracy, zakaz wyręczania się osobami trzecimi, bezwzględne obowiązywanie zasady odpłatności, pracowniczy obowiązek starannego działania, a nie osiągnięcia rezultatu, oraz obciążenie pracodawcy ryzykiem prowadzenia działalności. W orzecznictwie wskazuje się też inne cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, takie jak: wykonywanie pracy skooperowanej, zespołowej, ciągłość świadczenia pracy, specyficzne zasady funkcjonowania podmiotu zatrudniającego, występowanie pewnych cech charakterystycznych dla stosunku pracy, np. wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, wypłaty zasiłku chorobowego i korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, albo cech obcych stosunkowi pracy, np. obowiązku "odpracowania" urlopu lub wykonywania pracy "na wezwanie" pracodawcy w celu zastępstwa nieobecnych pracowników.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 30 maja 2005r., sygn. akt III AUa 283/2005).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy uznał, że umowa o pracę zawarta pomiędzy zainteresowanym a odwoływającą jest nieważna i jako taka nie stanowi tytułu ubezpieczenia społecznego. Organ rentowy powołał się na podstawy nieważności określone w przepisach art. 83 § 1, art. 58 § 1 i 2 kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów jest nieważne. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu osoba, która zawarła umowę o pracę dla pozorów, a więc w sytuacji, gdy przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy (por. wyrok z dnia 4 lutego 2000 r., II UKN 362/99, OSNAPiUS 2001/13/ 449).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak woli wywołania skutków prawnych przy jednoczesnej chęci wprowadzenia w

błąd innych osób lub organów. W wyroku z dnia 23 czerwca 1986 r. I CR 45/86 (nie publikowanym) Sąd Najwyższy zdefiniował pozorność jako wadę oświadczenia woli polegającą na niezgodności między aktem woli a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony zgodne są co do tego, aby wspomniane oświadczenie woli nie wywołało skutków prawnych. W odniesieniu do umowy o pracę oświadczenia te zawierają określone w art. 22 k.p. elementy umowy o pracę - zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia - natomiast ich pozorność polega na tym, że strony nie zamierzają osiągnąć skutków wynikających z umowy o pracę. Przy ich składaniu obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba figurująca jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 321/04, OSNP 2006 r. nr 11-12, poz. 190).

Nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 r., II UKN 258/00 OSNP 2002 r. nr 21, poz. 527). O ile zatem cywilnoprawna charakterystyka czynności prawnej pozornej wyczerpuje się we wskazaniu jej trzech koniecznych elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, o tyle dla stwierdzenia pozorności umowy o pracę konieczne jest ponadto bezsporne ustalenie, że pracownik, który zawarł umowę o pracę faktycznie nie wykonywał obowiązków.

Przechodząc od powyższych rozważań na grunt rozpoznawanej sprawy należy podkreślić, iż postępowanie przeprowadzone przez Sąd w żadnym wypadku nie wykazało, że umowę o pracę zawarła przez S. K. i M. H. można uznać za czynność prawną pozorną, bowiem praca przez S. K. niewątpliwie była faktycznie świadczona.

Praca była świadczona osobiście, w sposób ciągły, w ustalonych godzinach. Odwołująca precyzyjnie opisała czynności wykonywane przy opracowywaniu projektu budowlanego budynku mieszkalnego za garażem dwustanowiskowym dla Państwa K., co potwierdza okoliczność, iż pracę rzeczywiście wykonywała. Ponadto zauważyć należy, że organ rentowy nie negował tego, iż odwołująca składała oferty sprzedażowe domków, wywodził jedynie, iż fakt że czyniła to za pośrednictwem prywatnego konta internetowego, dowodzi temu, iż prace świadczyła w ramach innych stosunków a nie na podstawie stosunku pracy. Stanowisko organu rentowego jest niezrozumiałe. W aktach rentowych znajdują się wydruki korespondencji mailowej z której wynika, że odwołująca udzielała klientom odpowiedzi na zapytania, a z zeznań odwołującej wynika, że korzystała z konta firmowego. Ponadto nie ma znaczenia z którego konta internetowego korzystała, istotne jest bowiem to, że faktycznie pozostawała w kontakcie z klientami zainteresowanego. W ocenie Sądu brak jakichkolwiek podstaw do uznania, że praca wykonywana przez odwołującą nie była świadczona w ramach stosunku pracy. Zainteresowany kontrolował prace S. K., sprawdzał czy dobrze wykonała opisy, zwymiarowała projekt, czy prawidłowo zaaranżowała meble. W łączącym strony stosunku prawnym występował zatem wyraźny element podporządkowania. Cecha ta (podporządkowanie typu pracowniczego) ma charakter podstawowy, konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy (por. wyrok SN z 20 marca 1965 r., III PU 28/64). Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści stosunku prawnego, z reguły wskazuje się na takie elementy, jak określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywanie list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa, co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność pracownika. Z okoliczności faktycznych sprawy wynikało, że odwołująca wykonywała pracę w czasie i w miejscu określonym przez zainteresowanego. Prace wykonywała w biurze, bądź w terenie. Pracę rozpoczynała o godzinie 8.00 a kończyła o godzinie 16.00. S. K. wykonywała więc pracę podporządkowaną co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania zadań. Zobowiązana była także do osobistego świadczenia pracy.

Jako cechą charakterystyczną dla stosunku pracy w orzecznictwie wskazuje się objęcie umową samej pracy, jako takiej, a nie jej konkretnego rezultatu. Charakterystyczna jest zatem ciągłość świadczenia pracy, łącząca się zwłaszcza z tym, że pracownik nie zobowiązuje się do wykonywania określonych czynności, lecz do starannego działania w procesie pracy. Odwołująca wykonywała prace biurowe, odbierała korespondencje w burze, wykonywała prace powierzone przez M. H..

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że stosunek prawny łączący odwołującą z zainteresowanym miał charakter odpłatny.

Odnosząc się do zarzutu, iż kondycja finansowa firmy zainteresowanego nie pozwalała na zatrudnienie odwołującej albowiem w okresie od kwietnia 2015 r do września 2015 r koszty były wyższe od przychodu i firma miała stratę w wysokości 63.718,81 zł., w pierwszej kolejności zważyć należy, że Sąd pracy nie ma potrzeby ustalania istnienia ekonomicznego i organizacyjnego uzasadnienia zatrudnienia pracownika w sytuacji, gdy ustalił, że praca była świadczona w warunkach określonych w art. 22 k.p. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2.03.2006r., I UK 222/05, LEX nr 192468). Ponadto podkreślić należy, że zestawienie dotyczące przychodów i wydatków wskazuje, iż wysokość przychodów zainteresowanego jest bardzo zróżnicowana w poszczególnych miesiącach. I tak w kwietniu przychód wyniósł 2.829,55 zł, a w maju już 391.687,68 zł. Ponadto zestawienie dotyczy okresu wyłącznie kwiecień - wrzesień 2015 r i nie wynika z niego, że zainteresowany zatrudniając odwołującą w kwietniu nie posiadał środków na pokrycie wynagrodzenia. Przeciwnie nawet sam niewielki przychód za miesiąc kwiecień pozwalał na pokrycie kosztów wynagrodzenia pracowników.

Ponadto, fakt powierzenia obowiązków ubezpieczonej innemu pracownikowi, nie świadczy o pozorności umowy o pracę. Jak podkreślono powyżej, to pracodawca decyduje o organizacji pracy i w jego gestii leży decyzja o ewentualnym zatrudnieniu pracownika w miejsce pracownika nieobecnego, bądź rozdysponowaniu jego zadań innemu pracownikowi. Z zeznań zainteresowanego wynika, że nie zdecydował się na zatrudnienie nowego pracownika, gdyż liczy na powrót ubezpieczonej do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego.

Organ rentowy podniósł również, że umowa o pracę ubezpieczonej jest nieważna jako sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy - art. 58 § 1 i 2 kc.

Podkreślenia wymaga, że czynność prawna nie może jednocześnie zmierzać do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c.) oraz być dokonana dla pozorów (art. 83 § 1 k.c.). Jak to wyżej wskazano, jeżeli umowa była przez strony wykonywana, nie można mówić o jej pozorności. Brak stwierdzenia pozorności umowy o pracę nie wyklucza możliwości badania, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy nie zmierzało do obejścia prawa (wyrok Sądu Najwyższego z 18.03.2014r., II UK 374/13, Lex 1448332, z dnia 14.03.2001r., II UKN 258/00, OSNP 2002/21/527).

Zgodnie z art. 58 § 1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy.

W ocenie organu rentowego, umowa o pracę ubezpieczonej jest nieważna w rozumieniu powyższego przepisu, bowiem działanie ubezpieczonej i zainteresowanej było nakierowane na uzyskanie świadczeń ubezpieczeniowych.

Zdaniem Sądu, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można podzielić zarzutu organu rentowego, przede wszystkim dlatego, że sam cel, jakim jest uzyskanie świadczeń ubezpieczeniowych nie jest naganny. Czynność prawna jest sprzeczna z ustawą wówczas, gdy jej treść jest formalnie i materialnie niezgodna z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa. Natomiast czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, lecz w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane.

Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako motywacja do podjęcia zatrudnienia nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak na przykład chęć uzyskania środków utrzymania. [wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.02.2012r., I UK 265/11, lex 1169836]. W orzecznictwie podnosi się, że umowie o pracę nie naruszającej art. 22 k.p. nie można stawiać zarzutu zawarcia w celu obejścia prawa, nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Skorzystanie z ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym jest legalnym celem zawierania umów o pracę. Może ono nawet być głównym motywem nawiązania stosunku pracy,

zamiast wykonywania pracy na innych podstawach prawnych. [wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.08.2007r., II UK 25/07, lex 957402, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13.12.2007r, II UK 211/07, lex 863994, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29.02.2012r., III AUa 1785/11 lex 1136105].

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie znalazł również podstaw do uznania, że zawarcie umowy o pracę z ubezpieczoną było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Trudno bowiem uznać, że kobieta w ciąży zawierająca umowę o pracę, którą faktycznie wykonuje naruszała zasady współżycia społecznego.

Przeprowadzone postępowanie w pełni pozwala na stwierdzenie, że S. K. faktycznie świadczyła pracę, w dniu 21 kwietnia 2015 r doszło do zawarcia umowy o pracę, która nie była czynnością nieważną, zatem może stanowić podstawę do objęcia zainteresowanej ubezpieczeniami społecznymi.

Mając powyższe na uwadze, z mocy powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

(-) SSR del Magdalena Kimel